

PM Rotel I (Dnr KS 2026/843)

Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32)

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet
Remisstid den 12 oktober 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat delbetänkandet *Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32)* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Regeringen tillsatte år 2024 Kommittén Accelerationskontor för att underlätta industrins omställning ("Accelerationskontoret"), med uppdrag att öka tempot i industrins gröna omställning. Uppdraget utökades under år 2025 med frågor om kommunernas förutsättningar att attrahera och ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

Accelerationskontorets delbetänkande analyserar bland annat kommunernas ekonomiska incitament och risker, behovet av statligt stöd och rådgivning samt utmaningar kopplade till investeringsfrämjande, bostadsbyggande, infrastruktur och kompetensförsörjning. Accelerationskontoret föreslår ett antal statliga åtgärder för att förbättra kommunernas förutsättningar och minska riskerna och därmed kunna stärka kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret välkomnar Accelerationskontorets delbetänkande och delar utredningens analys av kommunernas utmaningar vid stora företagsetableringar och expansioner. Stadsledningskontoret tillstyrker i huvudsak förslagen som är ett steg i rätt riktning, men flera åtgärder behöver förstärkas för att få avsedd effekt.

Stockholms Stadshus AB delar i huvudsak analysen i delbetänkandet. Om Sverige ska vara lyckosamma med att attrahera företag är det också viktigt att det investerande företaget får tydliga besked och att staten, regioner och kommuner är samordnade.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag välkomnar Accelerationskontorets delbetänkande och delar bedömningen att kommunerna behöver bättre förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner. För Stockholm är detta viktigt för att skapa jobb, stärka tillväxten och bidra till långsiktig utveckling.

Samtidigt kan stora etableringar innebära betydande kostnader och ekonomiska risker för kommunerna, bland annat genom behov av investeringar i infrastruktur och bostäder, innan intäkterna av etableringen kan realiseras. Staten behöver därför ta ett större ansvar för att minska kommunernas risk och säkerställa en långsiktig och förutsägbar finansiering. Den föreslagna incitamentspengen är positiv, men behöver vara tillräckligt omfattande för att få effekt även vid större etableringar.

Det behövs också en tydligare ansvarsfördelning mellan stat, region och kommun. Företag som vill investera i Sverige ska möta en samordnad offentlig sektor med tydliga besked och effektiva processer.

Kompetensförsörjning är en annan avgörande fråga. För att Stockholm och Sverige ska kunna attrahera investeringar krävs bättre möjligheter att rekrytera både nationellt och internationellt. Staten behöver också stärka förutsättningarna för långsiktigt arbete med talangattraktion och inflyttarservice.

Effektförsörjningen och tillgången till el är samtidigt en central etableringsfråga som behöver få större utrymme. Det krävs bättre samordning kring effektbehov och nätkapacitet. Även Sveriges internationella konkurrenskraft och erbjudande till strategiska investerare behöver analyseras vidare.

Sammantaget är utredningens förslag ett viktigt steg för att stärka Sveriges förmåga att attrahera och ta emot stora investeringar. För att ambitionerna ska kunna omsättas i praktiken krävs dock att staten tar ett tydligt och långsiktigt ansvar för finansiering, samordning och de nationella förutsättningar som kommunerna själva inte råder över. Det är så vi skapar bättre möjligheter för Stockholm och andra kommuner att välkomna investeringar som stärker jobb, tillväxt och Sveriges konkurrenskraft.

I övrigt hänvisar jag till Stockholms stads yttrande.

Stockholm den 30 september 2026

Karin Wanngård

Bilaga

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/843-5.1
2. Remiss - Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32), dnr KS 2026/843-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Stockholm har på många sätt unikt goda förutsättningar för att välkomna stora företagsetableringar och företagsexpansioner. Men i en situation där vi tävlar med andra städer om etableringar internationellt, kräver det också mer av Stockholms stad på flera olika områden.

Tidigare flyttade människor till jobben, men idag flyttar jobben i betydligt högre utsträckning till städer och platser där människor trivs. Därför spelar det roll att Stockholm halkar efter när exempelvis The Economist rankar de bästa städerna i världen att bo i.

Ska Stockholm välkomna fler företag, människor och innovationer krävs ett bättre företagsklimat och att Stockholm blir mer tillgängligt. Därför är det oroande att nöjdhetsindex (NKI) för företagets kontakter med stadens myndigheter har sjunkit från 74 år 2024 till 69 år 2025. Särskilt oroande är utvecklingen inom bygglov, där betyget har fallit från 53 till 43.

Företagens möte med staden är avgörande för Stockholms konkurrenskraft. När företag upplever att myndighetskontakter är krångliga, långsamma eller oförutsägbara riskerar det att påverka både investeringar och viljan att växa i Stockholm.

Utfallsrapporten för det andra tertialet för Stockholms Business Region visar också att arbetet med att attrahera internationella företagsetableringar ännu inte når upp till de uppsatta målen. Stockholm behöver göra mer och handla snabbare för att inte förlora i konkurrenskraft.

Prislappen för bristen på direktflyg till Arlanda riskerar också bli allt dyrare. Stockholm och i längden Sverige förlorar på att färre företag kan etablera sig i vår stad utan att behöva oroa sig för att resten av världen blir för otillgänglig. Fler flygförbindelser och smidigare resor till och från Arlanda är avgörande om Stockholms stad menar allvar med att kunna ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

Särskilt uttalande av borgarrådet Gulan Avci (L) enligt följande.

Liberalerna välkomnar förslagen om att ge kommunerna bättre förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar. Företagens möjlighet att rekrytera rätt kompetens är avgörande för om investeringarna blir av.

Betänkandet behandlar kompetensförsörjning, men avstår från att analysera hur arbetskraftsinvandringen kan bidra. Det är en brist. Stockholm och Sverige behöver sätta högkvalificerad arbetskraftsinvandring i fokus för att möta företagens kompetensbehov. Det perspektivet bör finnas med när regeringen går vidare med utredningens förslag. En kommun kan förbereda mark, bostäder och infrastruktur, men en etablering förutsätter också att företaget kan anställa de människor som behövs.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Gulan Avci (L) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Stockholms stad har fått delbetänkandet *Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32)* på remiss.

Regeringen tillsatte år 2024 Kommittén Accelerationskontor för att underlätta industrins omställning ("Accelerationskontoret"), med uppdrag att öka tempot i industrins gröna omställning. Uppdraget utökades under år 2025 med frågor om kommunernas förutsättningar att attrahera och ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

I det remitterade delbetänkandet analyseras flera centrala områden, däribland kommunernas ekonomiska incitament och risker, behovet av statligt stöd och rådgivning samt utmaningar relaterade till investeringsfrämjande, bostadsbyggande, infrastruktur och kompetensförsörjning. Utredningen pekar på att kommuner ofta måste göra betydande initiala investeringar innan de ser effekter som inflyttning och ökade skatteintäkter, vilket innebär ett betydande risktagande på grund av osäkerheten kring investeringarnas slutliga omfattning.

För att stärka kommunernas förmåga att hantera dessa utmaningar föreslår Accelerationskontoret flera statliga åtgärder. Bland förslagen finns en permanent rådgivningsfunktion under ledning av Business Sweden, ekonomiskt stöd till kommunala insatser vid större etableringar, åtgärder för att minska riskerna i bostadsbyggandet, en särskild tillväxtpott för transportinfrastruktur samt insatser för att säkra kompetensförsörjningen. Målet med dessa åtgärder är att minska de hinder och risker som kan göra kommuner mindre benägna eller kapabla att ta emot strategiskt viktiga investeringar, och därigenom öka Sveriges attraktionskraft och förmåga att genomföra sådana etableringar och expansioner.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, men anser att:

1. Finansieringen måste förstärkas och vara långsiktig.
2. Ansvarsfördelningen mellan stat, regioner och kommuner måste tydliggöras.
3. Kompetensförsörjning och energifrågan behöver större fokus.
4. Sveriges internationella konkurrenskraft bör analyseras ytterligare.

I övrigt hänvisar stadsledningskontoret till Stockholm Business Regions remissvar.

Ställningstaganden

Stadsledningskontoret välkomnar Accelerationskontorets delbetänkande och delar utredningens analys av kommunernas utmaningar vid stora företagsetableringar och expansioner. *Stadsledningskontoret tillstyrker* i huvudsak förslagen som är ett steg i rätt riktning, men flera åtgärder behöver förstärkas för att få avsedd effekt.

Frågor kring investeringsfrämjande (5.3)

Stadsledningskontoret instämmer i att kommuner tar betydande ekonomiska risker vid etableringar, med höga initiala kostnader innan skatteintäkter realiseras.

Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget om en permanent statlig rådgivningsfunktion hos Business Sweden för att förbättra statens stöd och rådgivning till kommuner som vill attrahera och ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

Utöver en nationell rådgivningsfunktion krävs ett tydligare statligt ansvar för att säkerställa snabbare processer och effektiv samordning mellan olika myndigheter för att korta handläggningstider och underlätta för internationella etablerare. En tydlig ansvarsfördelning mellan stat, regioner och kommuner är nödvändig för att investerare ska möta ett samordnat Sverige.

Stadsledningskontoret tillstyrker även förslaget om en incitamentspeng för att bidra till finansiering av nödvändiga kommunala åtgärder, men anser att den föreslagna ramen på 200–250 MSEK över fem år är otillräcklig för att hantera stora etableringar. Staten bör säkerställa långsiktig och förutsägbar finansiering för att ge kommuner möjlighet att planera över tid.

Frågor kring kompetensförsörjning (5.7)

Stadsledningskontoret anser att företagens utmaningar med att rekrytera internationell kompetens inte är tillräckligt beskrivna i utredningen. Flertalet undersökningar visar att strikta administrativa krav och långa handläggningstider för arbetstillstånd försvårar för tillväxtföretag och har negativ påverkan på Sveriges internationella konkurrenskraft. Utredningens förslag om flyttningsbidrag är för snävt och utgår från arbetslöshet, inte företagets faktiska kompetensbehov. Mobilitetsstöd bör knytas till anställning och omfatta både nationell och internationell rekrytering. Staten bör även stödja kommuner och regioner i att bygga långsiktig kapacitet för talangattraktion, mottagande och inflyttarservice.

El- och effektförsörjning saknas i utredningen

Energifrågan är kritisk för energiintensiva etableringar och behöver behandlas i större utsträckning i utredningen. En nationell samordningsfunktion bör bedöma investeringars effektbehov, nätkapacitet och systemeffekter för att säkerställa att knappa resurser används på ett sätt som stärker Sveriges konkurrenskraft.

Sveriges erbjudande och internationella konkurrenskraft

Utredningen saknar en analys av Sveriges erbjudande till strategiska investerare. Regeringen bör utreda möjligheten att införa nationella investeringsincitament inom EU:s statsstödsregler, riktade mot investeringar med tydlig samhällsekonomisk nytta. En djupare analys av Sveriges internationella konkurrenskraft och förmåga att attrahera internationella etableringar och kompetens skulle ge ytterligare insikter kring vilka åtgärdsförslag som kan ge störst effekt.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 27 augusti 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter:

Koncernledningen delar i huvudsak analysen i delbetänkandet. Om Sverige ska vara lyckosamma med att attrahera företag är det också viktigt att det investerande företaget får tydliga besked och att staten, regioner och kommuner är samordnade. Koncernledningen menar att det är viktigt att staten tar ansvar för att minska kommunernas ekonomiska risk i samband med nödvändiga investeringar för att attrahera företagsetableringar och företagsexpansioner.

Underremiss

Stockholm Business Region AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Business Region AB (SBR) välkomnar Accelerationskontorets delbetänkande. Bolaget delar i huvudsak utredningens analys av kommunernas utmaningar och incitament när det gäller att attrahera och ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner. SBR tillstyrker huvudinriktningen i utredningens förslag. Staten behöver ta ett större ansvar för att minska den ekonomiska risk som kommuner tar i samband med strategiskt viktiga investeringar, förbättra samordningen mellan statliga, regionala och kommunala aktörer samt stärka förutsättningarna för kompetensförsörjning, bostadsbyggande och nödvändig infrastruktur.

SBR framhåller att flera av förslagen måste utvecklas för att få tillräcklig effekt. Finansieringen behöver vara långsiktig och dimensionerad för stora investeringar, ansvarsfördelningen inom investeringsfrämjandet tydliggöras, åtgärderna för kompetensförsörjning måste i större utsträckning utgå från företagets rekryteringsbehov och frågor om el- och effektförsörjning samt Sveriges konkurrenskraftiga erbjudande till internationella investerare ges större utrymme. SBR menar även att tidsaspekten och det proaktiva arbetet med talangattraktion behöver lyftas fram som centrala konkurrensfaktorer.